

Quina legislació apliquem?

El Reial decret 664/1997, sobre "Protecció a als treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball".

Com controlem el risc biològic?

Cal planificar l'acció preventiva actuant sobre el focus, sobre el mitjà o sobre el receptor mitjançant l'adopció de determinades mesures preventives. Per ordre de prioritats, alguns exemples d'aquestes mesures són:

a. Control en l'origen o focus emissor (A.B. o procés que pugui alliberar-lo):

- Substitució dels A.B.
- Confinament dels A.B. Obligatori en cas d'utilització deliberada d'aquest. S'han d'utilitzar les mesures de contenció adequades (Annexos IV i V del RD 664/1997).
- Procediments de treball adequats i utilització de mesures tècniques apropiades per evitar o minimitzar la formació de bioaerosols.
- Extracció localitzada mitjançant l'ús de cabines de seguretat biològica.

b. Control en el mitjà de propagació de l'A.B.:

- Ordre i neteja.
- Desinfecció dels locals, dels vehicles de transport, de la roba i dels equips de protecció seguint uns procediments rigorosos.
- Desinsectació i desratització.
- Gestió de residus.
- Adopció de mesures segures per a la recepció, manipulació i transport dels A.B. dins del lloc de treball.

- Utilització del senyal de perill biològic (Annex III del RD 664/97).

- En la fase de disseny i en el manteniment dels locals es plantejaran les actuacions preventives següents:

- Sistema de ventilació adequat.
- Construcció del terra i de parets amb materials fàcils de netejar i descontaminar.
- Instal·lacions sanitàries correctes: lavabos, rentauïlls, antisèptics, etc.
- Equipament en instal·lacions que assegurin el manteniment per separat de la roba de feina, l'EPI i la roba de carrer.

c. Control en el receptor de l'A.B. (treballador):

- Normes d'higiene personal.
- Formació i informació.
- Vacunació.
- Vigilància de la salut.
- Mesures administratives: reducció del nombre de treballadors exposats, canvi o rotació de llocs de treball.
- Equips de protecció individual per a operacions puntuals: mascaretes, màscares, ulleres, guants, roba de protecció, etc.

EXPOSICIÓ A AGENTS BIOLÒGICS

TREBALLEM DE FORMA SEGURA AMB ELS AGENTS BIOLÒGICS?

Informació i sensibilització per a empreses destinatàries del PGAP

Plan general de actividades preventivas de la Seguridad Social 2015

TREBALLEM DE FORMA SEGURA AMB ELS AGENTS BIOLÒGICS?

Què són els agents biològics?

Són microorganismes, inclosos els genèticament modificats, els cultius cel·lulars i endoparàsits humans, susceptibles d'originar qualsevol tipus d'infecció, al·lèrgia o toxicitat. S'inclouen en aquesta definició els agents biològics vius (bacteris, virus, fongs i paràsits) i els productes derivats d'aquests (endotoxines, micotoxines, ergosterol, 1,3-glucan i un ampli grup d'al·lèrgogens).

Quan podem estar exposats als agents biològics?

Quan l'agent biològic (A.B.) estigui present en l'entorn laboral en qualsevol de les categories d'exposició següents:

- Exposicions derivades d'una activitat laboral amb la intenció deliberada d'utilitzar o manipular un A.B., que constitueix el propòsit principal del treball. Activitats desenvolupades amb animals deliberadament infectats, en laboratoris de diagnòstic microbiològic, en indústries de biotecnologia, com la indústria farmacèutica (vacunes virals, antibiòtics, enzims, etc.), en la indústria alimentària (cervesa, formatges, iogurt), etc.
- Exposició a causa de l'activitat laboral però que no implica la manipulació ni el treball en contacte directe o l'ús deliberat de l'agent biològic.

1. Treballs en centres de producció d'aliments.
2. Treballs agraris.
3. Activitats en què hi ha contacte amb animals o amb productes d'origen animal.
4. Treballs d'assistència sanitària, compresos els desenvolupats en serveis d'aïllament i anatomia patològica.
5. Treballs en laboratoris clínics, veterinaris, de diagnòstic i d'investigació, amb exclusió dels laboratoris de diagnòstic microbiològic.
6. Treballs en unitats d'eliminació de residus.
7. Treballs en instal·lacions depuradores d'aigües residuals.

- Exposició que no deriva de la pròpia activitat laboral. Per exemple, un treballador contagiats per un altre amb infecció respiratòria.

On són, on els podem trobar?

En reservoris, és a dir, un lloc on el microorganisme patògen es manté o hi perpetua mentre no causa infeccions. Poden ser vius (procedeixen del tot o en part d'un ser humà o animal) o inanimats (sòl, aigua o un objecte contaminat).

Per exemple:

- **Derivats animals:** excrements, restes cutànies (pèls, plomes), substàncies antigens (enzims, proteïnes) i larves d'invertebrats petits.
- **Derivats vegetals:** pol·len, la pols de la fusta i altres vegetals, espores fúngiques, micotoxines i substàncies antigens com els antibiòtics.

En quines activitats hi ha risc d'exposició?

- Indústria alimentària.
- Manufactura de productes farmacèutics.
- Indústria de l'agricultura i la ramaderia. En contactar els operaris amb animals, els seus productes o residus.
- Hospitals, laboratoris d'investigació.
- Indústria de la llana i derivats.
- Adob i acabat de la pell.
- Indústria del cotó.
- Producció d'adobs orgànics.
- Plantes de tractament d'aigües residuals.
- Serveis de neteja urbana, etc.
- Mines i perforacions, etc.

Com ens podem contagiar?

És a dir, com poden entrar els A.B. a l'interior de l'organisme i produir efectes adversos per a la salut dels treballadors: per inhalació (a través del nas i la boca respirant), per via dèrmica (a través de la pell), per via digestiva (a través de la boca) i per via parenteral (a través de ferides, talls petits, punxades, etc.).

Quins són els mitjans de transmissió més importants?

- L'aigua de la xarxa de consum i higiene personal o de producció.
- L'aire, que pot contenir agents biològics suspesos.
- El terra, quan entra en contacte amb zones on poden haver-hi dipositats agents infecciosos, paràsits, etc.
- Els animals, domèstics o salvatges.
- Els materials, com les matèries primeres de la indústria alimentària (carn, fruita, verdura, peix), en la indústria tèxtil (llana, cotó), en la indústria farmacèutica, en laboratoris (fluids biològics), en la transformació de metalls (olis lubricants i fluids refrigerants), etc.

Quin és el risc d'infecció?

Els A.B. es classifiquen, en funció del risc d'infecció, en quatre grups:

- **Grup 1:** agent biològic que resulta poc probable que causi malalties.
- **Grup 2:** agent biològic que pot causar una malaltia i que pot suposar un perill per als treballadors, sent poc probable que es propagui a la col·lectivitat. Existeix generalment una profilaxi o un tractament eficaç.
- **Grup 3:** agent biològic que pot causar una malaltia greu i que representa un perill seriós per als treballadors, amb el risc que es propagui a la col·lectivitat. Existeix generalment una profilaxi o un tractament eficaç.
- **Grup 4:** agent biològic que causa una malaltia greu i que suposa un perill seriós per als treballadors, amb moltes probabilitats que es propagui a la col·lectivitat. No existeix generalment una profilaxi o un tractament eficaç.

Nota: a l'Annex II del RD 664/1997 hi ha el llistat dels A.B. classificats.

QUINS AFECTES ADVERSOS PODEN PRODUIR?

Poden originar qualsevol tipus d'infecció, al·lèrgia o toxicitat. Alguns exemples són:

BACTERIS: 	TUBERCULOSI, BRUCEL·LOSI, TÈTANUS, SALMONEL·LOSI, ETC.
VIRUS: 	HEPATITIS VÍRICA, RÀBIA, HERPES, SIDA, ETC.
FONGS: 	MALALTIES MICOTIQUES, ASMA, ETC.
PARÀSITS: 	MALÀRIA, HELMINTIASI, ETC.

La identificació i l'evacuació del risc

L'actuació higiènica enfront d'un risc per A.B. comprèn tres passos:

1. Identificació i avaluació del risc biològic mitjançant l'enquesta higiènica (identificació teòrica dels A.B. i dels llocs de treball/tr treballadors amb risc).
2. Valoració del risc biològic (a partir de la metodologia qualitativa o quantitativa).
3. Planificació de l'activitat preventiva (adopció de les mesures preventives adequades en un període de temps determinat).